

Patrick Cockburn

Ett omöjligt krig

Isis kan inte besegras så länge som det pågår ett inbördeskrig i Syrien

Publicerad 11 september 2014 i *The Independent* och *The Unz Review*

Det brev som bifogas sist i denna artikel kom som e-post från en vän strax efter det att hennes bostadskvarter i Mosul träffats av irakiskt stridsflyg. Det var några timmar innan USA:s president Barack Obama presenterade sin plan för att försvaga och slutligen krossa Isis, som självt kallar sig Islamiska staten, genom en rad åtgärder, bl a flygangrepp. Brevet utgör en av de tydligaste illustrationerna till varför USA:s flyginsatser kan vara mindre effektiva än många föreställer sig.

Skälen till detta är såväl politiska som militära. De fem eller sex miljoner sunniaraber, som bor i de områden Isis har kontroll över i Irak och Syrien kanske inte är särskilt glada över sina nya härskares brutalitet, fanatism och våldsbenägenhet. Men de är än mer förskräckta över perspektivet att soldater eller miliser från regeringarna i Bagdad eller Damaskus ska återta och hänge sig åt hämndaktioner i sunnimuslimska städer och byar. Sunnimuslimska samhällen i båda länder har inte mycket annat att välja på än att hålla fast vid Isis som skydd.

Trots all krigisk retorik handlar Obamas plan mer om en strategi för att hålla tillbaka Isis än att utplåna rörelsen – och han kan få inse att till och med detta kan bli svårt nog. Hans problem är att USA saknar pålitliga lokala samarbetspartners i både Irak och Syrien.

Iraks regering, under premiärminister Haider al-Abadi, förblir religiöst baserad och med rent av fler medlemmar från det styrande shiamuslimska Dawapartiet än tidigare. Kurderna utsattes för påtryckningar av USA att sätta sig i regeringen, trots att inget av deras främsta krav tillgodosetts.

I Syrien siktar USA på att backa upp ”moderata” syriska rebeller, som ska tränas i Saudiarabien. Den militära oppositionen på marken i Syrien domineras av jihadisterna, av vilka Isis, som har kontroll över 35 procent av landet, är den starkaste.

Amerikanske utrikesministern Kerry vid möte i Saudiarabien 10/9

USA:s flyginsatser torde vara tillräckliga för att hindra Isis från att inta den kurdiska huvudstaden Erbil eller att inleda en stormning av Bagdad. Flyg kan också komma till användning för att skydda Aleppo och Hama från Isis. Men utan amerikanska luftspanare inbäddade i irakiska enheter, som

var fallet i Afghanistan 2001 och i Kurdistan 2003, är det osannolikt att den irakiska armén kommer att inregistrera några verkliga framgångar på marken. Med tanke på att sunnimuslimerna sannolikt kommer att slåss till sista man mot den shiadominerade armén, eller ta till flykten, behöver detta inte vara någon dålig sak.

Trots Obamas mycket försiktiga agerande håller USA på att dras in i en ny konflikt i Irak och Syrien. Efter att ha skurit halsen av två amerikanska journalister som svar på USA:s flygangrepp har Isis visat att man kommer att hämnas varje attack från USA eller Storbritannien. Det finns oro för att självmordsbombare från Isis ska spränga sig i luften ”på Londons gator”, men ett betydligt lättare mål vore att rikta sig mot de 2,5 miljoner brittiska turister som åker till Turkiet varje år.

Obamas plan för att ”försvaga och slutligen krossa” Isis är otillräcklig, även om den kan vara det bästa möjliga med tanke på omständigheterna. Utvecklingen på marken är sannolikt vad som kommer att påverka omfattningen av USA:s agerande. Vad skulle exempelvis ske om Isis gjorde ett utfall mot Aleppo, något som vore ganska enkelt eftersom Isis styrkor befinner sig bara knappt fem mil från staden. Skulle de i Washington som avvisar varje tanke på samarbete med Assad inte då sätta in amerikanskt flyg till stöd för hans trupper?

Det fanns ett märkligt avsnitt i Obamas tal, där han sade att ”vi måste stärka den [syrisk] opposition som utgör den bästa motvikten till extremister som Isil [Isis]”. Enda sättet att göra detta vore att upprätta en armé av legosoldater och hävda att den vore den återuppståndna Fria syriska armén, eller, vilket Saudiarabien och Qatar tidigare gjort, påskina att jihadistiska grupper med samma ideologi som Isis ändå ingår i det moderata lägret.

Vad som saknas i Obamas plan är upprättandet av ett ramverk för nya fredsförhandlingar mellan Assads regering och den moderata oppositionen, i det skick denna nu befinner sig. Genève II-samtalen körde fast på grund av att Washington insisterade på att Assads avgång var enda ämnet att förhandla om. Eftersom han kontrollerar större delen av Syrien var detta inte tänkbart och USA:s och Storbritanniens politik därmed bara ett recept för ändlöst krig.

IS-milis i jeep erövrad från irakiska armén

Så länge som inbördeskriget pågår i Syrien kommer Isis inte att kunna besegras: syriska sunnimuslimer i områden under dess kontroll kommer att föredra det gentemot alternativet att en hämndlysten regering återkommer. I Irak begränsas Isis´ politiska och militära räckvidd av att

sunniaraberna bara utgör en femtedel av befolkningen, medan de utgör tre femtedelar i Syrien. Deras naturliga bas där är långt mer omfattande än i Irak.

Det är troligt att USA i Syrien under täcket kommer att samarbeta med Assadregeringen genom utbyte av underrättelser och användande av tredje parter. På samma sätt har USA och Iran i Irak gemensamma mål vad gäller att backa upp Bagdadregeringen. Som brevskrivare i Mosul framhåller hade de shiamuslimska milismedlemmar, som hävde belägringen av den shiamuslimska turkmenska staden Amerli (och som plundrade sunnitiska byar i trakten) stöd av amerikanskt flyg under framryckningen. Trots all sin försiktighet håller Obama på att dras in i ett oerhört grymt religiöst krig.

Brev från Mosul: Varför Isis uppfattas som det minst onda

”Regeringen stod för bombangreppet. Flygräderna riktades mot helt civila bostadsområden. Kanske ville man slå till mot två av Isis´ baser. Men ingen av bombräderna träffade sitt mål. Ett mål var ett hus i anslutning till en kyrka, där medlemmar av Isis flyttat in. Det ligger alldeles bredvid områdets elcentral och 200-300 meter från vårt hem.

Bomberna skadade civila och förstörde elcentralen. Nu har vi ingen ström sedan i går kväll. Det här skriver jag från ett ställe i min systers hus, som står tomt.

Regeringsbomberna träffade inte någon från Isis. Nu har jag precis talat med en släkting som kom för att se om vi klarat oss efter den förfärliga natten. Han säger att tiotals om inte hundratals unga män anslutit sig till Isis på grund av bombningarna, som ökat hatet mot regeringen, som inte bryr sig om att vi sunniter blir dödade och angripna.

Regeringsstyrkor sattes in i Amerli, en shiitisk by omgiven av tiotals sunnitiska byar, trots att Isis aldrig intagit Amerli. Regeringens miliser angrep de omgivande sunnitiska byarna och hundratals dödades med hjälp av amerikanska flygräder.”

Översättning: *Björn Erik Rosin*